

A Hór-völgy kultúrtörténeti értékei

A Hór-völgy az Odorvarról

A völgy kijárata közelében lévő nagy mészkőbányák környékén a völgytalpon több helyen fellelhetők még az egykori **mészégetés** nyomát őrző, 5-8 m átmérőjű gödrök.

A Dél-Bükk legjelentősebb őskőkori lelőhelye a **Suba-lyuk**, mely a hegység déli peremén, a szorossá szűkülő Hór-völgy oldalában helyezkedik el. Az 1932. február 8-án Dancza János által megkezdett és az április 27-én előkerült antropológiai leletek fellelése után május 9-től Kadič Ottokár által szeptember 30-ig folytatott ásás. A lelőhely kiemelt jelentőségét a benne talált antropológiai leleteknek és a pleisztocén utolsó szakaszát felölelő, szinte teljes rétegsornak köszönheti. A 11. rétegből került elő a barlang nevezetessége, az antropológiai lelet együttes. Az új kutatási eredmények szerint a 25-35 éves nő és a 3-4 éves gyermek a klasszikus neandervölgyi emberek közé tartozott. A

Az oszlai tájház

csontokkal azonos rétegből előkerült kőeszközöket az újabb kutatások nyomán a Quina típusú moustérien, vagy más néven charentien kultúrába soroljuk.

A Hór-völgy D-i szakaszán található oszlai rét szélén, fenyők árnyékában egy fehérre meszelt falú, tornácos épület áll: az **oszlai tájház**. A házat még a 19. század végén építették a cserépfalui Coburgok erdőőri lakásnak. Az elhagyatott épületet a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság újíttatta fel és rendezett be benne állandó kiállítást, amit 1981 óta tekinthet meg a nagyközönség. Az épületben öt helyiség található. A kamra, a pitvar és a két lakószoba ad otthont a Bogácson, Bükkzsércen, Szomolyán és Cserépfaluban összegyűjtött néprajzi anyagnak. A kemencés szobában a Cserépfaluból származó egyszerű, polgári bútorokat, míg a legbelső, „tisztaszobában” a katolikus Bogács és

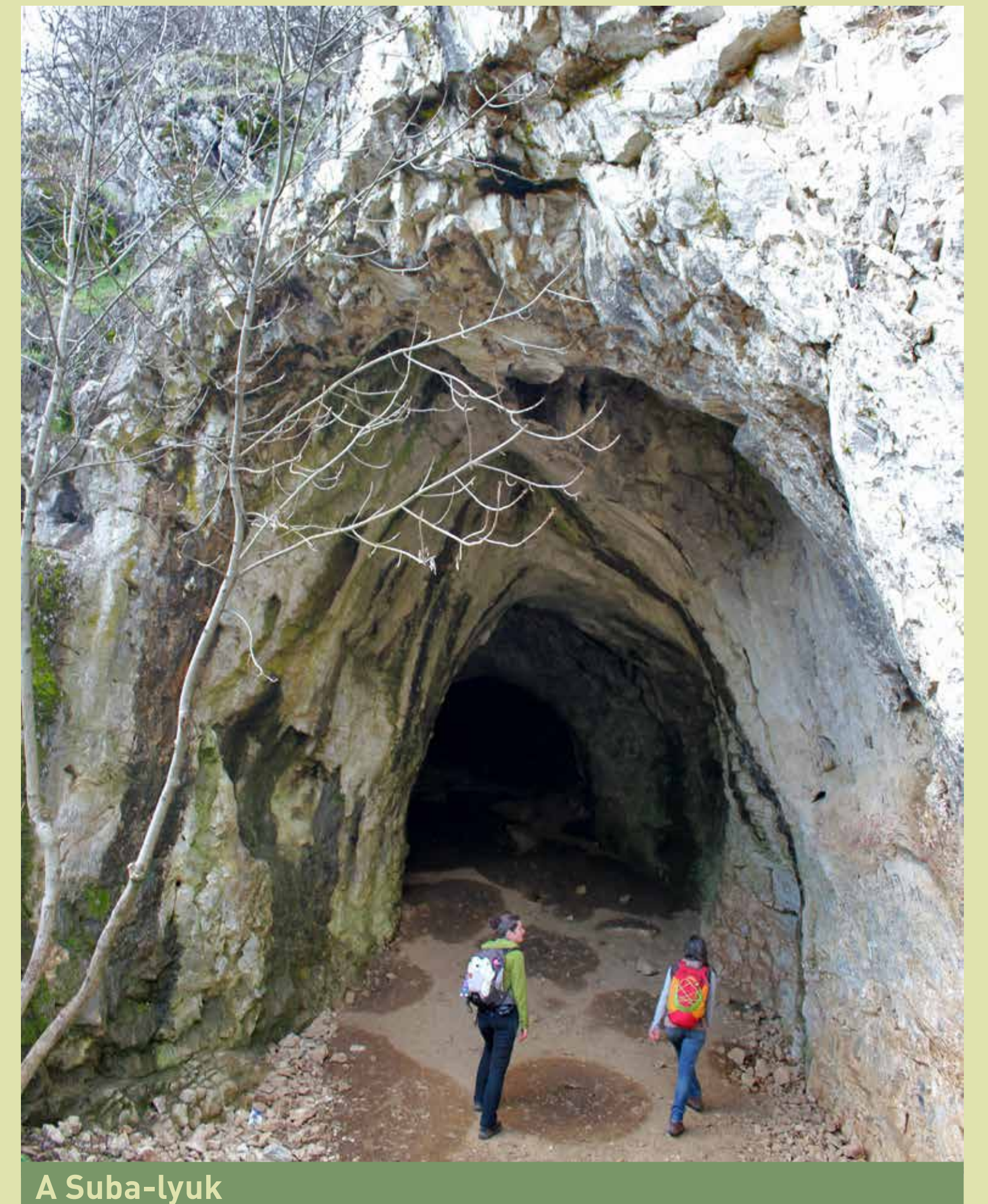

A Hór-völgy „kapuja”

Szomolya archaikus tárgyait és lakberendezési kellékeit tekintheti meg a látogató.

Az Odor-hegyből délkeletre, a Hór-völgy fölé kiugró, keskeny, sziklás gerinc végén található az **Odorvár**. Az ismeretlen eredetű erősséget rendkívül meredek, sziklás hegyoldal védte, csak a hegynyereg felől vágtak árkot a sziklába. A vár hossza 31, szélessége 12 m, a várfal alapja a déli oldalon egy rövid szakaszon még ma is áll. Sem a vár építésének, sem pedig pusztulásának idejét nem ismerjük. Egyetlen közvetett írásos említése 1351-ből származik, ekkor Erzsébet királyné megparancsolta Peskó odori kapitánynak, hogy Cserépfalun és Bogácson ne szedjen dézsmát, és a lakosokat ne háborgassa.

A Hór-völgy és a Hosszú-völgy találkozása felett emelkedik **Füzér-kő** sziklás

A Suba-lyuk

csúcsa, ettől északkeletre 150 méterre, a hegygerinc kiemelkedő részén található egy középkori vár maradványa. A vár építésére vonatkozó okleveles adatunk is van: 1248-ban IV. Béla király Lampert egri püspöknek engedélyt adott, hogy „Füzérkőn vagy Kerekkőn, melyek az egri egyház területén vannak, várat építsen”. Az engedély kiadását követően rövidesen felépült a vár, de további sorsáról semmit sem tudunk, a későbbi birtokleírásokban nem említik.

Gyertyán-völgyi üveghuta (ipartörténeti emlékhely). A Gyertyán-völgyben a répáshutai üzem áttelepítésével 1834-ben Schier József kezdte el az üvegyártást. Ő vásárolta meg a répási huta felendítője, Struller József özvegyétől az üzemet és annak felszerelését. Bérbe vette a diósgyőri koronauradalomtól a Gyertyán-völgy egy több mint 11 holdas területét, és felépítette ott az üzemet.

Az Odorvár az oszlai tájházról

KAPTÁRKÓ TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS KULTURÁLIS EGYESÜLET
3300 Eger, Kallómalom u. 3. II./3.
info@kaptarko.hu | www.kaptarko.hu

Megvalósult a Vidékfejlesztési Minisztérium
2011. évben az illegális hulladéklerakók
felszámolásának feladatai támogatására
biztosított pályázati támogatásból.

